

POSTANOWIENIE

28 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

na posiedzeniu niejawnym 28 maja 2026 r. w Warszawie

w sprawie z powództwa M.C.

przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.

o ustalenie i zapłatę,

na skutek skargi kasacyjnej Bank spółki akcyjnej w W.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie

z 30 kwietnia 2024 r., I ACa 1802/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2. zasądza od Bank spółki akcyjnej w W. na rzecz M.C. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania kasacyjnego.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Pozwany Bank S.A. w W. (dalej: bank) wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Szczecinie, którym uwzględniono jedynie w części apelację skarżącego w sprawie z powództwa M.C. o zapłatę.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jako pierwszą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania bank wskazał oczywistą zasadność skargi. Stwierdził przy tym, że Sąd Apelacyjny błędnie uznał, iż „możliwe jest potrącenie odsetek dot. wierzytelności niewymagalnych”. Dalej wyłożono, że – w przekonaniu skarżącego – Sąd Apelacyjny, uwzględniając potrącenie wzajemnych wierzytelności, „wziął pod uwagę odsetki w kwocie 31 088,93 zł od wierzytelności, która nie była w chwili złożenia oświadczenia o potrąceniu [przez powódkę – przyp. SN] wymagalna” (s. 4 skargi).

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie* sprzeczności przyjętej przez Sąd drugiej instancji wykładni lub zastosowania prawa z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji prawa. Wnoszący skargę powinien więc zawrzeć w uzasadnieniu wniosku wywód prawny wyjaśniający, w czym wyraża się "oczywista zasadność" skargi i przedstawić odpowiednie argumenty (zob. postanowienie SN z 5 września 2008 r., I CZ 64/08). Do przyjęcia skargi do rozpoznania na podstawie wskazanej przyczyny kasacyjnej nie jest wystarczające samo kwalifikowane naruszenie prawa przez Sąd drugiej instancji. W art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. mowa bowiem o oczywistej zasadności skargi, a nie o trafności zarzutu. Przytoczone przez skarżącego okoliczności powinny zatem jednoznacznie wskazywać na to, że w zasadniczym postępowaniu skarga kasacyjna zostanie rozstrzygnięta na korzyść strony, która ją wniosła (zob. postanowienie SN z 10 maja 2019 r., I CSK 768/18).

Stanowisko skarżącego nie świadczy o oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Rzecz bowiem w tym, że – jak wyłożył Sąd Apelacyjny na s. 43

uzasadnienia zaskarżonego obecnie wyroku – kwestionowana przez pozwanego kwota odsetek (tj. 31 088,93 zł) nie została wzięta pod uwagę na etapie oceny skutków potrącenia, tj. nie uznano, by pomniejszyła ona, wskutek dokonanego przez powódkę potrącenia, kwotę wierzytelności banku względem konsumentki. Jak się zdaje, nieporozumienie w tej kwestii wynika z niewystarczającej precyzji w formułowaniu motywów wyroku, w tym z niefortunnego ujęcia przez Sąd Apelacyjny zdania zawartego na s. 43 uzasadnienia, w którym stwierdzono, że „[t]ym samym zgodnie z wolą powódki do potrącenia z kapitałem nie można też uwzględnić kwoty 31 088,93 zł wskazanej jako umarzającej odsetki”.

Ostatecznie jednak stanowisko wyrażone przez Sąd Apelacyjny, oparte na prawidłowo zidentyfikowanej zasadzie dotyczącej wstecznego skutku potrącenia: od chwili, gdy potrącenie stało się możliwe (s. 43 uzasadnienia), jest zgodne z zapatrywaniem pozwanego. Sąd stwierdził bowiem, że sporna kwota, przez powódkę „wskazana jako umarzająca odsetki”, nie mogła być uwzględniona „zgodnie z wolą powódki do potrącenia z kapitałem”. Pogląd ten był korzystny dla skarżącego i odpowiadał jego stanowisku co do braku podstaw do potrącenia roszczenia odsetkowego; realizował zatem słuszne założenie, że – z perspektywy wstecznych skutków oświadczenia powódki o potrąceniu (*ex tunc*, art. 499 zd. 2 k.c.) – roszczenie odsetkowe musi być traktowane jako niepowstałe.

Jako drugą przyczynę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący wskazał potrzebę dokonania wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów. Podniósł, że wykładni wymagają art. 496, art. 497 i art. 498 k.c. w zw. z art. 6 ust. 1 oraz art. 7 dyrektywy 93/13, przedstawiając przy tym wywód dotyczący problematyki dotyczącej prawa zatrzymania w tzw. sprawach frankowych.

Potrzeba, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. oznacza, że określony przepis, istotny z punktu widzenia podstawy prawnej zaskarżonego orzeczenia, może być rozumiany na różne sposoby, a orzecznictwo i nauka prawa albo nie wypracowały w tym przedmiocie żadnego poglądu, albo prezentują rozbieżne stanowiska. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powinno w takim wypadku zawierać wskazanie, które przepisy wymagają wykładni i na czym

polegają poważne wątpliwości związane z ich rozumieniem lub rozbieżnościami w ich stosowaniu (zob. postanowienia SN z: 8 lipca 2009 r., I CSK 111/09 oraz 24 kwietnia 2018 r., II CSK 743/17).

Rozbieżność w orzecznictwie sądów powinna natomiast zostać wykazana przez przywołanie judykatów, w których odmienne rozstrzygnięcia zapadły w stanach faktycznych nieróżniących się od siebie w relewantny prawnie sposób (zob. postanowienie SN z 7 czerwca 2015 r., III CSK 59/15). Wykazanie rozbieżności w orzecznictwie powinno opierać się na przedstawieniu wypowiedzi zawierających przede wszystkim aktualne poglądy judykatury, a nie stanowiska wprawdzie wyrażane w przeszłości, lecz od których już wcześniej odstąpiono w związku z rozwojem trendów wykładni i stosowania prawa. Brak spójności orzecznictwa przestaje mieć znaczenie prawne wtedy, gdy po jego wystąpieniu wydana zostanie w danym przedmiocie uchwała Sądu Najwyższego działającego w poszerzonym składzie (zob. postanowienie SN z 16 kwietnia 2025 r., I CSK 1018/24).

Wskazane przez bank przepisy dawniej istotnie budziły poważne wątpliwości, a na tle ich stosowania ujawniły się rozbieżności w orzecznictwie. Rzecz jednak w tym, że obecnie nie budzi wątpliwości, iż w tzw. sprawach frankowych bank nie może skorzystać z prawa zatrzymania w przypadku, w którym konsument dochodzi od niego roszczeń związanych z umową kredytu, która nie wiąże stron w całości z uwagi na zawarcie w tej umowie postanowień niedozwolonych (zob. uchwały – 7 – SN z 5 marca 2025 r., III CZP 37/24, oraz z 19 czerwca 2024 r., III CZP 31/23).

W konsekwencji powyższego należy przyjąć, że potrzeba wykładni wskazanych przez bank przepisów nie jest już aktualna. Jednocześnie przyjęte w sprawie stanowisko Sądu Apelacyjnego w przedmiocie braku podstaw do zastosowania art. 496 w zw. z art. 497 k.c. jest zgodne ze wspomnianymi uchwałami. Skargi kasacyjnej pozwanego nie można zatem uznać za oczywiście uzasadnioną.

Kierując się przedstawionymi względami, Sąd Najwyższy uznał, że z motywów skargi kasacyjnej nie wynika, by zachodziły przyczyny określone

w art. 398⁹ § 1 k.p.c., co uzasadniało odmowę przyjęcia tej skargi do rozpoznania. O kosztach orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy, ich wysokość ustalając na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w sentencji postanowienia.

Beata Janiszewska

[J.T.]

[SOP]